

Kadernota 2011

Amstelveen, 8 juni 2010

Kadernota 2011

Inhoudsopgave

0. Inleiding	blz. 4
1. Projecten en vermogenspositie	6
1.1. Algemene reserve	6
1.2. Investeringsfonds onderwijshuisvesting	7
1.3. Bereikbaarheid	8
1.4. Recapitulatie en verdienpotenties grondexploitaties	8
2. Structurele begrotingspositie	9
2.1. Totaaloverzicht	9
2.2. Nieuw/versterkt beleid	11
2.3. Autonome ontwikkelingen	12
2.4. Herijken werkwijze/processen	12
2.5. Takenreductie/ombuigingen	12
2.6. Duurzaamheid	13
3. Tarievenbeleid	13
3.1. OZB	14
3.2. Riolering	14
3.3. Afvalstoffen	14
3.4. Bouwleges	15
3.5. Parkeren	15
3.6. Burgerzaken	15
3.7. Zorgvlied	15
4. Gevraagde besluiten	16
BIJLAGEN	
Bijlage 1: Overzicht algemene reserve	17
Bijlage 2: Overzicht investeringsfonds onderwijshuisvesting	18
Bijlage 3: Bestuursakkoord Rijk-VNG (aansluiting op Nota Supplement Begroting 2010)	19

0. Inleiding

In de politieke agenda 2010-2014 "Samen naar nieuwe wegen voor een duurzame toekomst" geeft ons college de bestuurlijke en inhoudelijke kaders voor het beleid van de komende jaren aan. Jaren die als gevolg van de economische recessie in het teken zullen staan van fundamentele keuzen met betrekking tot de ambities van Amstelveen. Keuzen die erop gericht zullen zijn om het kwalitatief hoogwaardige leefbare, veilige en sociale karakter van de stad te behouden. Duurzaam, betrokken, ondernemend en gastvrij zijn daarnaast de kernwaarden die uitdrukking geven aan de stad die Amstelveen wil zijn. Ons college wenst daarbij een extra accent aan duurzaamheid te geven.

Een en ander betekent ook dat, gezien de omvang van de taakstellingen, een zorgvuldige bestuurlijke voorbereiding, afweging (participatie) en implementatie nodig is. Het zwaartepunt van de te treffen maatregelen willen wij in 2012 en 2013 leggen. Voor 2011 zullen wij bij de begrotingsraad middels concrete maatregelen een sluitende begroting aan de raad ter besluitvorming voorleggen.

De politieke agenda zal de komende maanden concreet worden uitgewerkt in het College uitvoeringsprogramma 2010-2014. Dit uitvoeringsprogramma zal bij de begroting 2011 ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

De financiële kaders werden in belangrijke mate bepaald door de besluitvorming van de raad bij de begroting 2010. Een actualisatie hiervan, in vervolg op de schets in het overdrachtsdocument "Thema's voor een nieuw college", ligt nu voor. In hoofdlijnen wordt op de actuele financiële stand van zaken ingegaan en wordt kaderstellende besluitvorming aan de raad voorgelegd. Deze besluitvorming is vervolgens leidend voor de concrete uitwerking in de begroting 2011 en verder. Concrete voorstellen met betrekking tot de invulling van de ombuigingen in taken en de ambtelijke organisatie worden dientengevolge bij de begroting 2011 voorgelegd.

Zoals gezegd zal op grond van de bij deze Kadernota gevraagde besluitvorming op hoofdlijnen de meer concrete uitwerking ten behoeve van de begroting plaatsvinden. In dit verband noemen wij een aantal uitgangspunten (niet limitatief), dat in de concrete uitwerking voor ons van belang is.

Om een goede bestuurlijke afweging te kunnen maken omtrent de te treffen bezuinigingsmaatregelen is meer inzicht benodigd in het maatschappelijk rendement van ons (subsidie)beleid. Krijgen we ook datgene wat we willen hebben, wat we beogen en waarvoor de middelen zijn bedoeld. Een kritische check op de kosten en het kwaliteitsniveau van onze voorzieningen en dienstverlening is daarvoor noodzakelijk. Wij zullen daarom ook een systematische budgetdoorlichting voor de relevante beleidsterreinen opstarten. Deze doorlichting heeft betrekking op zowel de beleidsinhoudelijke (wat krijgen we) als de financiële kant (wat kost het). Daarnaast zal gebruik gemaakt kunnen worden van informatie uit benchmarks en beschikbare informatie uit onderzoeken waaronder stadspeiling, jongerenpeiling en bedrijvenpeiling. De in het overdrachtdossier opgenomen "Basisinformatie" zal daarbij zeker dienstig kunnen zijn.

In deze uitdagende tijd zullen wij daarnaast zeker ook de mogelijkheden onderzoeken om de zaken anders, effectiever en efficiënter te gaan doen. Sleutelbegrippen: innovatie, "klein en slim", sober maar doelmatig en gebruikmaken van de sterke kanten van partners. Daarom ook een stevige taakstelling voor onze organisatie op die titel. Wij zullen actief sturen op intensivering van de samenwerking met andere gemeenten en maatschappelijke instanties.

Ons financiële beleid zal zeker niet alleen maar in het teken staan van minder. In paragraaf 2.2. ziet U een schets van onderwerpen die naar ons inzicht noodzakelijk zijn voor de kwaliteit van onze stad en die tot een verhoging van uitgaven zullen leiden. Wij realiseren ons heel goed dat deze uitgaven binnen de bestaande financiële kaders moeten worden gevonden en tot een verhoging van de taakstelling zullen leiden. Bovendien zijn er een aantal beleidsgebieden die wij bij de ombuigingen zullen ontzien. Wij noemen:

- veiligheid
- onderwijshuisvesting
- voorzieningen voor minima
- breedtesport
- duurzaamheid
- een goed economisch klimaat

Uiteraard zullen wij ook op deze gebieden kritisch naar de doelmatigheid en wijze van uitvoering kijken. Maar het niveau van de voorzieningen willen we handhaven om onze ambitie voor een leefbare, veilige, sociale stad te bereiken.

Gelet op de totale omvang van de bezuinigingen (meer dan € 7 miljoen op taken) waarvoor we ons gesteld zien kunnen we ons niet veroorloven om naast deze speerpunten gebieden van ombuigingen uit te zonderen. Geen heilige huisjes of taboes wat ons betreft. Dat betekent dat ondanks eerdere politieke uitspraken het totale bestaand beleid ter discussie zal worden gesteld: ook bijvoorbeeld het zorgvuldig bezien van ombuigingsmogelijkheden op groen, het stellen van nadere regels over WMO-bijdragen (met oog voor de positie van minima en zorgbehoevenden) en de subsidies voor instellingen behoren daartoe.

Deze kadernota is vervolgens opgebouwd in vier delen te weten

1. Projecten en vermogenspositie
2. Structurele begrotingpositie
3. Tarievenbeleid
4. Gevraagde besluiten

1. Projecten en vermogenspositie

De volgende elementen zijn in dit verband van belang

- 1.1. De algemene reserve
- 1.2. Realiseren onderwijs huisvestingsprogramma
- 1.3. Bereikbaarheid
- 1.4. Recapitulatie en verdienpotenties grondexploitaties

1.1 Algemene reserve

Door de raad is bij de begrotingsbehandeling 2010 besloten dat de algemene reserve als risicobuffer tenminste 17 miljoen moet bedragen. Op grond van de thans bestaande inzichten is de omvang van de algemene reserve in 2015 bijna 22 miljoen euro (zie bijlage 1 voor een specificatie). Ten opzichte van de situatie bij de begroting 2010 is dit een verbetering van zo'n 4 miljoen euro. Deze verbetering wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een verbeterd renteresultaat. Door het forse rekeningresultaat 2009 hoeft namelijk de eerste jaren minder geld te worden geleend hetgeen positief doorwerkt op het renteresultaat.

In deze prognose kon nog geen rekening worden gehouden met implicaties van de dividenduitkering ENECO en de kosten wachtgeldaanspraken politieke ambtsdragers. In orde van grootte is de verwachting, dat de kosten van deze implicaties de omvang van de extra buffer wel eens zouden kunnen benaderen. Inzicht in de ENECO dividenduitkering (die de grootste inkomstenvermindering lijkt te worden), zal overigens pas in de herfst van 2010 duidelijk worden.

Bij de prognose van de algemene reserve is ervan uitgegaan dat het rekeningresultaat 2009 en harde inkomsten uit grondexploitaties aan het investeringsfonds onderwijshuisvesting worden toegevoegd.

De algemene reserve heeft twee functies te weten de financieringsfunctie en de bufferfunctie. Met betrekking tot de financieringsfunctie willen we refereren aan de in de Nota Supplement bij de begroting 2010 beschreven financieringsfunctie die de reserves hebben. In het kort wordt in de begroting van de gemeente rekening gehouden met een structurele rente bate van 3,5 miljoen euro. Dit komt overeen met een totaal volume aan reserves en voorzieningen van 60 miljoen euro waarover een rente van 6% als dekkingsmiddel in de begroting wordt gebruikt. Reserves, zeker waar het bestemmingsreserves betreft, en voorzieningen worden door de jaren heen gebruikt voor de doeleinden waarvoor ze in het leven zijn geroepen. Als er geen aanwas van reserves plaatsvindt daalt het niveau van de reserves en voorzieningen en dus ook de beschikbare rentebate. In de gemeentebegroting ontstaat vervolgens een tekort. In de Nota Supplement is aangegeven, dat rekening wordt gehouden met een optredend tekort aan het einde van deze collegeperiode in de orde van grootte van één à anderhalf miljoen euro. Vanuit de financieringsfunctie van de reserves beschouwd, is een geleidelijke verhoging van de algemene reserve onvermijdelijk.

Ten aanzien van de bufferfunctie van de algemene reserve is bij de begroting 2010 door de raad de minimale omvang vastgesteld op 17 miljoen euro (het thans geprognosticeerde niveau). In het huidige tijdsbeeld wordt de gemeente geconfronteerd met significante risico's en onzekerheden en wil/moet de gemeente nog een aantal ambities realiseren. Naast de onderwijshuisvesting en de A9 liggen deze ambities in de sfeer van bereikbaarheid (zie verder in paragraaf 1.3).

De huidige omvang van de algemene reserve biedt in elk geval geen soelaas om al deze ambities te accommoderen. Dit betekent ondermeer dat ambities in het kader van de bereikbaarheid een eigen financiering en dekking moeten krijgen.

Als wij onze ambities voor een leefbare, veilige, sociale stad willen realiseren zal de herijking van onze grondexploitaties een substantiële bijdrage moeten leveren aan het extra voeden van de algemene reserve. De in de grondexploitaties opgenomen programma's zullen dan ook op hun winstpotentie worden onderzocht.

1.2 Investeringsfonds onderwijshuisvesting

Voor de komende jaren staat een omvangrijk programma onderwijshuisvesting op de rol, te betalen via het investeringsfonds onderwijshuisvesting. Basis hiervoor is de besluitvorming via de Nota Supplement Begroting 2010. Hierin is onder meer bepaald, dat uitsluitend harde winsten uit grondexploitaties als dekking worden gebruikt. Door de economische crisis is het vanuit de optiek van duurzaam financieel beleid onverstandig om onzekere inkomsten alvast uit te geven. In de Nota Supplement is de eerste tranche van het onderwijshuisvestingsprogramma hard geregeld. Kredieten zijn gevoteerd voor in totaal 35 miljoen euro:

- # Panta Rhei
- # jongerencentrum Zetterij
- # Pallet Noord
- # Michiel de Ruyter
- # Orion
- # Amstelveen College

Hiermee was het bij de Nota Supplement Begroting 2010 beschikbare budget onderwijshuisvesting uitgeput.

Voor de resterende scholen, die in de tweede tranche zullen moeten worden gerealiseerd, is afgerond een budget van in totaal 32 miljoen euro benodigd (zie bijlage 2). Het gaat dan om de volgende scholen;

- # Eerste Montessori*
- # Hortensialaan
- # Roelof Venema*
- # Triangel/Eykman
- # Westwijzer
- # M.L. King**
- # Piet Hein***

(*: aan/verbouw, geen complete nieuwbouw / **: huisvesting in De Schakel / ***Piet Hein binnen zone A9)

Na de actualisatie van de harde winstafdrachten, de inzet van de reservering maatschappelijke voorzieningen WWZO/ZW voor Triangel/Eykman en de inzet van het rekeningssaldo 2009 is 30 miljoen euro beschikbaar. Deze elementen zijn eerder genoemd in de thema notitie "beleidsprioriteiten scholenbouw" in het overdrachtdossier.

Bij het hierboven genoemde bedrag van 32 miljoen euro wordt opgemerkt dat:

- geen rekening is gehouden met eventuele voor rekening van de gemeente komende meerkosten als gevolg van energieneutraal bouwen. In samenwerking met partners, waaronder ENECO wordt overigens allereerst bekeken hoe een innovatieve en slimme oplossing voor de dekking van deze meerkosten kan worden verkregen.
- conform de uitgangspunten PIA-1 geen complete nieuwbouw eerste Montessori, Roelof Venema en M.L. King wordt gerealiseerd (orde grootte extra kosten nieuwbouw 5 miljoen euro).
- de kosten van de Piet Hein (complete nieuwbouw 6 miljoen euro) binnen het project Zone A9 kunnen worden gedekt.

Afhankelijk van de mogelijkheden en ambities met betrekking tot de uiteindelijke realisatie van genoemde scholen is sprake van een benodigd investeringsbedrag in de bandbreedte van 32 tot 45 miljoen euro.

1.3 Bereikbaarheid

Bereikbaarheid is één van de zeven strategische aandachtspunten van het collegeprogramma. Initiatieven zullen worden ontplooid om in samenwerking met het Rijk, de provincie en de regionale partners de bereikbaarheid van Amstelveen te vergroten. Het aanhaken van derden bij de grote infrastructurele projecten kan immers leiden tot wederzijdse kostenbesparing. De verkeersafwikkeling binnen Amstelveen en vanuit de zuidkant naar A9, Amsterdam en A2, OV alsmede de verkeersveiligheid krijgen de komende collegeperiode nadrukkelijk aandacht.

In het overdrachtdossier is in het thema duurzame instandhouding onderstaande schets gegeven:

- Zone A9: op basis van businesscase wordt uitgegaan van financieel sluitende exploitatie (inclusief bijdrage Amstelveen aan Rijk van 100 miljoen euro).
- Ombouw Amstelveenlijn en realisatie knooppunt HOV vragen bijdrage Amstelveen (orde grootte 5 à 10 miljoen euro).
- Verdere opwaardering N 201.
- Verkeersafwikkeling Amstelveen Zuid.
- Binnengemeentelijke infrastructurele ingrepen en verkeersveiligheid activiteiten (meerdere projecten voor in totaliteit 10 miljoen euro).

In financiële zin komt er in het kader van de bereikbaarheid het komende decennium, maar zeker ook deze raad- en collegeperiode, het nodige op ons af waarvoor middelen moeten worden vrijgemaakt. Onder het vrijmaken van middelen wordt verstaan, dat binnen de gemeentelijke begroting ruimte wordt gevonden. Gezien de binnen de begroting al op te lossen structurele ombuigingstaakstellingen lijkt dit zeker op de korte en middellange termijn een bijzonder moeilijke, weinig reële opgave. Extra middelen kunnen dan eigenlijk alleen via winsten uit grondexploitaties binnenkomen.

1.4 Recapitulatie en verdienpotenties grondexploitaties

Uit de voorgaande paragrafen komt overduidelijk naar voren dat de aangegane verplichtingen en uitgesproken bestuurlijke ambities een forse financiële impact zullen hebben op de financiële huishouding van de gemeente. Door samenwerking met mede overheden en een kritische beschouwing van de benodigde budgetten kan een slag worden gemaakt.

Het effectueren van winstgevende grondexploitaties is in de huidige economische constellatie bepaald geen sinecure. Zeker voor de korte/middellange termijn zal de markt naar verwachting al behoorlijk wat moeite hebben om de geplande bouwstromen te accommoderen. Immers, de gemeente heeft een bijzonder forse bouwopgave om de gecommitteerde verplichtingen (A9 en scholenbouw) te realiseren. Het college is dan ook van mening dat de situatie als hierboven beschreven, noodzaakt tot een strategische herbezinning met betrekking tot de nog te ontwikkelen grondexploitaties en de daarbij te realiseren functionele invulling (bouwprogramma).

Kernpunten daarbij zijn:

- Wat voor een stad wil Amstelveen zijn
- Realiseren optimaal financieel rendement
- Terugverdienen reeds door Amstelveen gemaakte kosten (A9 en N 201)
- Uitwerken collegeprogramma voor het onderdeel verdichting

Deze strategische herbezinning is in het licht van bovengenoemde verplichtingen en ambities zeker geen vrijblijvende exercitie. Er zal immers geld moeten worden gevonden. Bij de nog te ontwikkelen locaties zal de verdien capaciteit zwaar moeten wegen en richtinggevend zijn voor het te realiseren bouwprogramma.

Afsluitend, in de Nota Supplement Begroting 2010 is een indicatieve lijst opgenomen van de zogenaamde zachte inkomsten uit grondexploitatie. Dit betreft locatieontwikkelingen die op termijn inkomsten kunnen genereren. Het gaat hier om een behoorlijk aantal potentiële locaties. De uiteindelijke verdienmogelijkheden zijn afhankelijk van de uitkomsten van de strategische herbezinning enerzijds en de toekomstige markt en economische omstandigheden anderzijds.

2. Structurele begrotingspositie

2.1. Totaaloverzicht

Vertrekpositie

Voor de voorbereiding van de begroting 2011 hebben wij de draad opgepakt bij de begrotingsraad van 11 november 2009. In die raadsvergadering heeft de toenmalige gemeenteraad de begroting 2010 en de Nota Supplement Begroting 2010 behandeld. Dat heeft geresulteerd in een sluitende begroting 2010, inclusief concrete invulling van de ombuigingstaakstelling voor dat jaar. Daarnaast was sprake van een meerjarenperspectief met oplopende tekorten door verwachte ombuigingen van het Rijk met daartegenover indicatieve oplossingsrichtingen. Met inachtneming van die nog in te vullen ombuigingstaakstellingen voor 2011 en verder was sprake van een sluitend meerjarenperspectief.

Vanaf dit vertrekpunt hebben wij als eerste stap de bezuinigingstaakstelling opnieuw bepaald op basis van de meest actuele inzichten. Vervolgens hebben wij een nieuw pakket samengesteld voor de oplossing hiervan.

Bepalen bezuinigingstaakstelling

In de bezuinigingstaakstelling hebben wij rekening gehouden met de volgende nieuwe elementen:

- De recent bekend geworden herziening van het verdeelmodel Wmo door het Rijk als gevolg van de meer dan gemiddelde welvaart van een groot deel van onze ouderen betekent voor Amstelveen een nadeel van 1,3 miljoen euro. Vooralsnog nemen we deze tegenvaller voor onze rekening. Maar het college zal wel bezien of nieuwe regels voor de eigen bijdrage kunnen worden ingevoerd om een (groot) deel van deze tegenvaller terug te halen, uiteraard met zorgvuldig onderzoek van de effecten van die regels op de meest kwetsbaren in de doelgroep en voorzieningen om die effecten te verzachten.
- Het structureel op orde krijgen van de Rijksfinanciën heeft een belangrijke invloed op de gemeentelijke financiën. In de eerste plaats houden we rekening met het effect van het bestuursakkoord Rijk-VNG 2009-2011, alsmede met een verdere daling van de uitkering uit het gemeentefonds met 2 miljoen euro per jaar vanaf 2012. Dit is overeenkomstig de bestaande meerjarenbegroting. Daarnaast zullen de bezuinigingen van het Rijk ook nog andere (indirecte) gevolgen hebben voor de gemeentebegroting. Daarbij denken wij aan stelselwijzigingen in de uitkeringverstrekking en de gezondheidszorg/AWBZ, overdracht van taken en risico's naar gemeenten alsmede korting op participatiegelden. Daarom hebben wij als nieuw element een stelpost van 1 miljoen euro opgenomen voor nadelige indirecte effecten van Rijksbeleid.
- Verder hebben wij een bedrag van 0,7 miljoen euro opgenomen voor nieuw/versterkt beleid.

Voor autonome ontwikkelingen hebben wij geen middelen gereserveerd. Een beperkt aantal nieuwe autonome ontwikkelingen hebben wij voorzien van een eigen oplossing. Knelpunten in de bedrijfsvoering moeten binnen de bestaande bedrijfsvoeringsbudgetten worden opgelost.

Voor het overige hebben wij de bestaande vertrekpositie overgenomen. Ondertussen vindt ook een technische actualisering van de begrotingspositie plaats, die zal worden afgerond met de verwerking van de junicirculaire gemeentefonds. De uitkomsten hiervan konden niet meer in deze Kadernota worden meegenomen, maar zullen via een aanvullende notitie aan de behandeling worden toegevoegd. Uitgangspunt en verwachting is, dat dit het budgettaire kader zoals geschetst in deze Kadernota per saldo niet wezenlijk zal beïnvloeden.

De aldus bepaalde bezuinigingstaakstelling bedraagt 2,55 miljoen euro in 2011, oplopend tot 11 miljoen euro in 2014.

Oplossingen

Wij hebben op hoofdlijnen het pakket omschreven om te komen tot een sluitende begroting. Dit pakket bestaat uit vier onderdelen:

- Geen indexering van lonen en prijzen in 2011 (0,6 miljoen euro).
- Bezuinigingen op de werkwijze/werkprocessen van de ambtelijke organisatie (2 miljoen euro)
- Inzet stelpost herverdeling (1,5 miljoen euro)
- Takenreductie/overige ombuigingen (6,9 miljoen euro).

Recapitulatie

Hieronder volgt een recapitulatie van de bezuinigingstaakstelling met bijbehorende oplossingen.

Recapitulatie structurele begrotingspositie: problematiek en oplossingen.

(negatief bedrag is overschot; positief bedrag is tekort; bedragen x 1.000 euro)

	2011	2012	2013	2014	
<u>A. Opbouw/samenstelling problematiek</u>					
A.1. Technische actualisering vertrekpositie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
A.2. Bestuursakkoord Rijk-VNG	750	1.250	1.750	1.750	Cf. Bgr. 2010 / zie bijlage 3
A.3. Herijking Wmo	1.300	1.300	1.300	1.300	
A.4. Korting gemeentefonds v.a. 2012		2.000	4.000	6.000	Cf. Bgr. 2010
A.5. Indirecte gevolgen Rijksbeleid (stelpost)		300	600	1.000	
A.6. Winstuitkering Eneco	100	300	300	300	Cf. Bgr. 2010
A.7. Nieuw/versterkt beleid	400	500	600	700	
A.8. Overig autonoom	0	0	0	0	
A.9. Bedrijfsvoering	0	0	0	0	
Bezuinigingstaakstelling	2.550	5.650	8.550	11.050	
<u>B. Oplossing/ invulling bezuinigingen</u>					
B.1. Indexering 0% in 2011	-600	-600	-600	-600	
B.2. Herijken werkwijze/werkprocessen	-500	-1.000	-1.500	-2.000	
B.3. Stelpost herverdeling	-900	-1.000	-1.500	-1.500	Cf. Bgr. 2010
B.4. Takenreductie/ombuigingen (sluitpost)	-550	-3.050	-4.950	-6.950	
Structureel saldo na oplossingsrichtingen	0	0	0	0	

Bij de begrotingsbehandeling zullen wij u concrete voorstellen voorleggen voor een reëel sluitende begroting 2011. Ook zullen wij dan meer zicht bieden op de verdere aanpak van de taakstelling voor 2012 en verder. In de volgende paragrafen gaan wij nader in op specifieke onderwerpen.

2.2. Nieuw/versterkt beleid

In lijn met de politieke agenda 2010-2014 "Samen naar nieuwe wegen voor een duurzame toekomst" zullen wij de komende periode investeren in nieuw/versterkt beleid. Zoals hiervoor vermeld is hiervoor ook extra budgettaire ruimte gereserveerd binnen de totale bezuinigingstaakstelling. Hieronder geven wij een korte schets van de onderwerpen en geraamde budgetten waarop wij de komende periode extra willen investeren.

Jeugd en Veiligheid 460.000 euro

Op het gebied van jeugd en veiligheid zijn de afgelopen periode projecten gestart met tijdelijke financiering. Wij willen deze projecten voortzetten en duurzaam dekken. Het betreft 250 duizend euro voor straatcoaches en bikers, 50 duizend euro gezinstrajecten (naast bestaand aanbod van instellingen), alcohol- en drugspreventie voor jongeren (voorlichting op scholen c.a. 40 duizend euro, handhaving 70 duizend euro) en tenslotte 50 duizend euro voor de regieverschuiving van OM naar gemeente in het kader van "Van Keteneenheid naar Veiligheidshuis".

Starterlening 150.000 euro

In de raadsvergadering van 2 juni 2010 is de voortzetting van de regeling starterleningen tot en met 1 augustus 2010 aan de orde geweest. Daarbij is aangegeven in de juliraad, waar ook deze Kadernota wordt behandeld, met een inhoudelijk voorstel voor continuering van de starterlening voor de periode na 1 augustus 2010 te komen. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen. In financiële zin heeft dit voorstel een structureel beslag van 150 duizend euro.

Verkeer 250.000 euro

Met het wegvallen van projectbudgetten (kwaliteitsimpulsgelden) voor verkeer bestaat behoefte aan een structureel budget kleine verkeersvoorzieningen, zoals oversteekplaatsen etc.. Dit omdat de uitvoering van projecten en andere maatschappelijke ontwikkelingen in de praktijk steeds opnieuw verkeerskundige aanpassingen (doorstroming en verkeersveiligheid) vragen, die vallen buiten de scope van specifieke (project)budgetten.

Economische ontwikkeling. 82.000 euro

- Greenport 30.000 euro

De deelname aan Greenport is tot dusver incidenteel gedekt. Voortzetting achten wij van groot belang. Ten eerste zijn er enorme uitdagingen op het gebied van de ruimtelijke, logistieke en economische ontwikkeling rond glastuinbouw en bedrijvigheid ten zuiden van Amstelveen, die veelal direct raken aan Amstelveense belangen. Daarbij wil Amstelveen hier op innovatieve wijze ambities op het gebied van duurzaamheid verwezenlijken. Bovendien is in de afgelopen jaren geïnvesteerd in samenwerking met provincie, buurgemeenten en bedrijfsleven.

- Expatcenter 27.000 euro

Het belang van een goed internationaal vestigingsklimaat voor de Amstelveense economie en van de goede samenwerking op dit vlak met Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer maakt de investering in het expatcenter cruciaal. De samenwerking met de andere gemeenten is onlangs voor driejaar bestuurlijk bekrachtigd. Juist tijdens de economische recessie biedt de aantrekkende economische groei in sommige werelddelen kansen voor Amstelveen. Wij willen volwaardige deelname in het expatcenter regelen door het nu in de begroting opgenomen structurele budget van 49 duizend euro voor Amstelveense personele inzet te continueren, aangevuld met 27 duizend euro bijdrage in de exploitatiekosten.

- Veilig ondernemen 25.000 euro

Continuering van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) ter bevordering van de veiligheid in winkelgebieden en op bedrijfsterreinen vraagt 25 duizend euro.

Camera's 100.000 euro

Camera toezicht vinden wij belangrijk voor een veilige omgeving en een positieve veiligheidsbeleving. Het benodigde bedrag is afhankelijk van de wijze van de personele invulling van dit toezicht. Met name het inhuren van capaciteit op een meldkamer, privaat of publiek, buiten kantooruren, de risico uren, is een belangrijke kostenpost. Er kan ook worden gekozen om de opnamen achteraf terug te kijken, hetgeen indicatief een structureel budget van 25 duizend euro vraagt.

2.3. Autonome ontwikkelingen

Zoals hiervoor vermeld is sprake van een beperkt aantal nieuwe autonome ontwikkelingen die wij hebben voorzien van een eigen oplossing. Dit betreft concreet de volgende onderwerpen:

- In de rekening 2009 doet zich een overschrijding voor op het budget voor *leerlingenvervoer*. Bij ongewijzigd beleid is deze overschrijding structureel en gaat het vanaf 2011 om een bedrag van 130 duizend euro. Wij stellen voor deze overschrijding op te lossen door aanpassing van de verordening leerlingenvervoer en door een striktere uitvoering van de verordening. Concrete voorstellen hiervoor zullen wij u apart voorleggen.
- Amstelveen ontvangt aparte Rijksmiddelen voor *onderwijsachterstandenbeleid*. Vanaf 2011 moet rekening worden gehouden met een forse verlaging van deze middelen van 110 duizend euro naar 60 duizend euro, een korting van 50 duizend euro. Uit deze middelen betaalt Amstelveen onder meer de taalklas en taallessen op peuterspeelzalen. Wij stellen voor deze activiteiten voort te zetten en de korting van het Rijk te dekken via de verwachte besparing door de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen.
- In de begroting 2010 is rekening gehouden met incidentele meerkosten van extra capaciteitsinzet voor de *bijstandsverstrekking en de schuldhulpverlening* als gevolg van de economische crisis. Ook in 2011 blijft deze extra inzet nog noodzakelijk. Incidentele dekking in 2011 kan gevonden worden door het benutten van de mogelijkheid om (analoog aan de jaarrekening 2009) meer bestaande kosten te dekken uit het werkdeel WWB.

2.4. Herijken werkwijze/werkprocessen

Ons maatregelenpakket voor de aanpak van de verwachte tekorten vraagt het volgende van de ambtelijke organisatie:

- een structurele bijdrage aan de ombuigingstaakstelling oplopend tot (tenminste) 2 miljoen euro aan het eind van de collegeperiode. In het financieel overzicht is in de jaarschijf 2011 een ombuiging van 0,5 miljoen euro ingeboekt.
- het zelf oplossen van wegvallende dekking (en dus noodzakelijke krimp van de formatie) door terugloop van investeringen en projecten als gevolg van het veranderde economisch klimaat.
- opvangen binnen de organisatie van krimp in de formatie wanneer besloten wordt tot takenreductie/ombuigingen op door ambtenaren uitgevoerde taken.

Verder levert de organisatie, naast de gesubsidieerde instellingen en gemeenschappelijke regelingen, een bijdrage aan de ombuigingen via de beperking van de indexering. De concrete invulling van de taakstelling 2011 zal beschikbaar zijn voor de begroting 2011. Dit geeft op dit moment geen aanleiding tot nadere voorstellen/beslispunten.

2.5. Takenreductie/ombuigingen

Sluitpost van ons meerjarig begrotingsperspectief is een nog in te vullen bedrag uit hoofde van takenreductie/ombuiging van 0,55 miljoen euro in 2011, oplopend naar 6,95 miljoen euro in 2014. In par. 2.2 van deze notitie zijn wij ingegaan op de ambities Nieuw/versterkt beleid en de daaruit voortvloeiende extra financiële verplichting van 0,3 miljoen euro structureel. In totaliteit is dan sprake van een taakstelling van 7,25 miljoen euro.

Voor de invulling van de 0,55 miljoen euro ten behoeve van een sluitende begroting 2011 zullen wij in de komende begrotingsraad concrete voorstellen voorleggen. Daarvan zal in ieder geval onderdeel uitmaken een ombuiging van 60.000 euro op bestuurskosten. Dit bedrag resteert als saldo van enerzijds een kostenbesparing door vermindering van het aantal wethouders en anderzijds meerkosten door uitbreiding van het aantal raadsleden, fracties en burgerraadsleden.

Om de juiste afwegingen te kunnen maken is scherp inzicht in de hoogte en samenstelling van de kosten van belang in samenhang met de prestaties, c.q. het maatschappelijk rendement (kwantitatief en kwalitatief) dat met deze middelen wordt verkregen. Daarbij is een systematische kostendoorlichting een belangrijk instrument, naast beleidsinhoudelijke sturing via het uit College Uitvoeringsprogramma.

2.6. Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk thema binnen het financieel beleid. De relevantie hiervan voor de reservepositie is hiervoor al aan de orde geweest in Hoofdstuk 1. Duurzaamheid is echter ook relevant voor de structurele begrotingspositie.

De kern hiervan is als volgt samen te vatten: In de achterliggende decennia is Amstelveen fors gegroeid. Nieuwe woonwijken, kantoren en bedrijventerreinen zijn aangelegd. Dit ging gepaard met aanzienlijke winsten uit grondexploitaties die zijn ingezet om het huidige voorzieningenniveau in Amstelveen te realiseren. Naar de toekomst toe is het perspectief, dat enerzijds de stroom winstafrachten zal afnemen door minder uitbreidingen, terwijl anderzijds de beheerslasten zullen toenemen om de bestaande, ouder wordende, infrastructuur/voorzieningen in stand te houden. Daarnaast staat Amstelveen voor grote inspanningen uit hoofde van mobiliteit in brede zin.

In de achterliggende jaren zijn stappen gezet in de verduurzaming van het financieel beleid. Hoofddlijn is, dat de begroting structurele onderhoudsbudgetten bevat die toereikend zijn voor duurzame instandhouding van de bestaande fysieke infrastructuur (gebouwen, wegen, groen, etc.). Daarbij geldt bij wegen een ingroei beleid om tegemoet te komen aan de oplopende beheerslasten als gevolg van veroudering, c.q. in de toekomst hogere uitgaven voor rehabilitatie/vervanging van wegen.

Sport

Het college zal bij de ombuigingen de breedtesport ontzien. Het is de intentie dat sportverenigingen op hun accommodaties nog nadrukkelijker een vitale rol spelen in de sociale netwerken, in het bijzonder voor onze jeugd. Daarom borduren wij inzake duurzame instandhouding voort op de aparte themanotitie in het overdrachtsdocument. De buitensportaccommodaties en de Emergohal vragen aandacht. Omvorming van grasvelden naar kunstgrasvelden vraagt deze periode een structureel budget van 0,4 miljoen euro. In het licht van de huidige inzichten/besluitvorming over een topsporthal moet rekening worden gehouden met instandhouding van de Emergohal (0,2 à 0,3 miljoen euro structureel).

De hier genoemde posten kunnen binnen de kaders van de bestaande budgetten voor duurzame instandhouding worden ingepast. Daarbij wordt met name gedacht aan besparing op de budgetten voor onderhoud/instandhouding wegen en gebouwen. In de tijdvakrapportage treft U bijvoorbeeld al een mogelijkheid aan van een besparing op onderhoud vastgoed van 2 ton als eerste bijdrage. Ook voor dit onderdeel kunt u een verdere uitwerking tegemoet zien bij de begroting 2011.

3. Tarievenbeleid

In de politieke agenda hebben wij ons uitgangspunt voor de ontwikkeling van de lokale lasten als volgt verwoord: "De ontwikkelingen van de lokale lasten, zoals OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht worden kritisch gevolgd en de lasten worden zo laag mogelijk gehouden. De netto opbrengst van de OZB stijgt alleen met de inflatie."

Hierna volgt een nadere uitwerking voor de verschillende onderdelen richting de komende begroting. Daarbij gelden in algemene zin de volgende uitgangspunten:

- Tarieven van niet nader genoemde producten blijven ongewijzigd (nullijn, tenzij...)
- De reeds gevormde egalisatievoorzieningen worden optimaal ingezet om te voorkomen dat tarieven van jaar op jaar fluctueren, met dien verstande dat deze voorzieningen over twee à drie jaar tenminste in evenwicht zijn.

3.1. OZB

Het algemene uitgangspunt is een jaarlijkse indexering afgestemd op de inflatie. Overeenkomstig de politieke agenda 2010-2014 bedraagt de indexatie voor 2011 nul procent.

3.2. Riolering

Op 1 juli 2009 heeft de raad het meerjarig Gemeentelijk RioleringsPlan 2010–2014 (GRP) vastgesteld. Het plan brengt over de periode 2010 tot en met 2014 25 miljoen euro aan extra investeringen met zich mee. In het raadsvoorstel is aangegeven dat om aan het uitgangspunt van volledige kostendekkendheid te voldoen, het tarief de komende jaren jaarlijks met vijf tot acht procent dient te worden verhoogd. Bij de tarievennota 2010 heeft de raad besloten het tarief op te trekken van 170 euro naar 185 euro. Daarmee resteerde een nog te dekken structureel tekort van 300.000 euro. Rekening houdend met de beschikbare egalisatievoorziening (stand conform jaarrekening 2009) is voor de jaren 2010 en 2011 een toename van het tarief van 7,5 procent nodig. Dit komt per aansluiting neer op een bedrag van veertien euro voor 2011 en vijftien euro voor 2012. Voor de jaren 2013 en 2014 wordt een toename van het tarief voorzien van vier procent, oftewel negen euro per aansluiting per jaar. De genoemde bedragen zijn exclusief eventuele inflatiecorrectie. Dit alles bij ongewijzigd beleid.

Gegeven deze uitgangssituatie wensen wij in relatie tot de meerjarig vastgestelde ambities scherp inzicht te hebben in de hoogte en samenstelling van de kosten teneinde de tariefontwikkeling kritisch te kunnen monitoren. Op basis van dit inzicht werken wij bij de begroting 2011 mogelijke richtinggevendende voorstellen uit, waarin wij ook een beleidsinhoudelijke afweging zullen betrekken. Het versoberen en temporiseren van de uitgaven kan van de aanpak deel uitmaken.

Bij de Tarievennota zal een concreet voorstel worden gedaan. Het spreekt vanzelf dat wij ons ruimhartige kwijtscheldingsbeleid voor degenen die het minder hebben zullen handhaven.

3.3. Afvalstoffen

Anders dan bij het onderdeel riolering is Amstelveen de komende jaren niet voornemens aanvullende investeringen op het onderdeel afval te plegen. Dat houdt in dat het kostenniveau de komende jaren niet of nauwelijks zal toenemen. Wel is het zo, dat bij de programmabegroting 2010 is aangegeven dat op het onderdeel afvalstoffenheffing (huishoudelijk afval) sprake is van een structureel ongedekt tekort van 0,9 miljoen euro, dat nog moet worden ingelopen.

In genoemd tekort is geen rekening gehouden met bedrijfsafval. De komende periode wordt bekeken of deze bedrijfsmatige activiteit op zo'n wijze kan worden afgebouwd, dat dit niet leidt tot een extra druk op de afvalstoffenheffing door resterende overheadkosten. Om het tekort van 0,9 miljoen euro op huishoudelijk afval de komende jaren geleidelijk in te lopen en te komen tot een kostendekkend tarief dient het tarief in 2011 en 2012 met 4,5 procent verhoogd te worden. Dit komt neer op een verhoging van negen euro per jaar voor een eenpersoonshuishouden en tien euro voor een meerpersoonshuishouden. De genoemde bedragen zijn exclusief eventuele inflatiecorrectie.

De bij riolering beschreven wens tot inzicht in de kostensamenstelling in relatie tot de geboden voorzieningen geldt voor de afvalstoffen onverkort. Bijstelling van het voorzieningenniveau wordt onderzocht. Bij de Tarievennota zal een concreet voorstel worden gedaan. Ook hiervoor geldt dat wij ons ruimhartige kwijtscheldingsbeleid voor degenen die het minder hebben zullen handhaven.

3.4. Bouwleges

In overeenstemming met het raadsbesluit van 11 november 2009 is voor de jaren 2010-2012 uitgegaan van een gemiddeld kosten- en opbrengstenniveau van 2,4 miljoen euro per jaar. Een tweetal ontwikkelingen geeft aanleiding nauwlettend te volgen in welke mate het veronderstelde opbrengstenniveau kan worden gerealiseerd:

- De mate waarin met name de grote projecten (projecten met een bouwsom > 5 miljoen euro) worden gerealiseerd, zijn bepalend of de prognose worden gehaald. Op dit moment vindt nog een nadere analyse plaats op de voortgang van een aantal grote projecten waarvoor volgens de planning in de jaren 2010 tot en met 2012 een bouwvergunning zou worden afgegeven. Als deze projecten wegvallen ontstaat een dekkingsprobleem voor de personele lasten van de betrokken afdeling.
- Per 1 oktober 2010 wordt de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ingevoerd. Met de komst van de Wabo wordt het vergunningsvrij bouwen verruimd, waardoor de heffingsgrondslag wordt beperkt. Momenteel is nog niet aan te geven wat de beleidsinhoudelijke en financiële effecten van deze autonome ontwikkelingen zijn voor de gemeente Amstelveen. Verwacht wordt dat dit, bij een ongewijzigd tarief, leidt tot lagere legesopbrengsten, terwijl de ambtelijke capaciteit van vergunningverlening niet evenredig afneemt. Tevens leidt deze wijziging tot een intensivering van de werkzaamheden bij de bouwinspecteurs van Objectgebonden Handhaving door verschuiving van vergunningverlening naar handhaving en door het feit dat ook vergunningsvrij bouwen moet worden getoetst aan wetgeving, zoals het bestemmingsplan. Daarentegen zal worden onderzocht of een andere wijze van werken, bijvoorbeeld risico gestuurde handhaving, tot kostenreductie kan leiden.

Door deze cocktail van enerzijds verminderde bouwactiviteit en tegelijk een kleiner vergunningsareaal ontstaat een financieel risico waarvan de omvang onduidelijk is. Bij de programmabegroting 2011/tarievennota 2011 zal naar de dan bekende informatie op het onderwerp bouwleges worden teruggekomen. Overigens merken wij wel op dat wij met ons tarief van 1,7 % bij de 10 % gemeenten met de laagste heffing horen.

3.5. Parkeren

De parkeerexploitatie laat sinds 2008 een negatief resultaat zien. Momenteel is een afzonderlijk raadsvoorstel in voorbereiding waarin wordt ingegaan op het tekort en waarin maatregelen worden voorgesteld om het tekort terug te dringen.

3.6. Burgerzaken

Het kabinet bereidt een wetsvoorstel voor waardoor het tarief voor een rijbewijs maximaal 36 euro mag bedragen. De prijs die Amstelveen momenteel in rekening brengt bedraagt 46,20 euro (incl. af te dragen rijksleges van 9,50 euro). Bij een gemiddeld aantal af te geven rijbewijzen van 9.500 per jaar, bedraagt de structurele inkomstenderving voor Amstelveen afgerond 100.000 euro. Afhankelijk van de verdere voortgang van het wetsvoorstel zullen wij op de implicaties terugkomen in de Tarievennota bij de begroting.

3.7. Zorgvlied

In een afzonderlijk aan de raad aan te bieden kwaliteitsbeheersplan wordt nader aangegeven op welke wijze de tarieven voor graf- en begrafenisrechten zich zullen ontwikkelen.

4. Gevraagde besluiten

Ter voorbereiding van de opstelling van de programmabegroting 2011 geeft deze Kadernota een actuele analyse van de projecten en vermogenspositie, de structurele begrotingspositie en het tarievenbeleid. Ook worden de richtlijnen geschetst volgens welke de begroting moet worden opgesteld. Eén en ander is vertaald, c.q. samengevat in de volgende beslispunten:

1. Kennis te nemen van
  - Hoofdstuk 1 Projecten en vermogenspositie Kadernota 2011 met de daarin uitgewerkte actuele stand en perspectief van de onderdelen algemene reserve en investeringsfonds onderwijshuisvesting;
  - het feit, dat ontwikkelingen/projecten betreffende bereikbaarheid extra middelen vragen;
  - Hoofdstuk 2 Structurele begrotingspositie Kadernota 2011;
  - Hoofdstuk 3 Tarievenbeleid Kadernota 2011 als basis voor concrete tariefvoorstellen via de Tarievennota bij de begroting 2011.
2. In te stemmen met een strategische herbezinning op nog te ontwikkelen grondexploitaties in het licht van het in de nota gestelde;
3. Richtinggevend akkoord te gaan met de opbouw bezuinigingstaakstelling 2011-2014 van 2,55 miljoen euro in 2011 oplopend naar 11,05 miljoen euro in 2014, alsmede het bijbehorende maatregelenpakket (index 2011 0%, herijken werkwijze/werkprocessen, inzet stelpost herverdeling en takenreductie/ombuigingen) tot dezelfde bedragen conform het recapitulatie overzicht in paragraaf 2.1 van de Kadernota 2011 en het college te verzoeken concrete voorstellen uit te werken bij de begroting 2011;
4. Akkoord te gaan met extra middelen voor buitensportaccommodaties en instandhouding Emergohal onder de conditie dat één en ander past binnen de bestaande budgettaire kaders voor duurzame instandhouding;

Bijlage 1 overzicht algemene reserve (x 1000)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand alg. reserve per 1jan	32.629	26.641	22.696	23.446	23.446	22.696
Saldi structurele begroting	0	0	0	0	0	0
Renteresultaat	2.800	1.500	750	0	-750	-750
Winstafdracht grondexploitatie	15.353					
Naar invest. onderwijshuisvesting	-8.400	-5.000				
Project A9	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
HOV	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
N/Z-lijn	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
N201	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<u>Div. besluitv. kadern./begr. 09/10</u>						
# rekening 2009 budgetoverheveling	-1.149					
# voorziening veiligheidsregio	-300					
# tekort bedrijfsafval (rek.2009)	-73					
# afwikkeling PIA 2010	4.524					
# effect systematiek vastgoed	-7.972	-945				
# bruidsschat A'veen College	-2.200					
# maatsch. voorz. WWZW/ZO	-8.000					
# vrijval behoedz.reserve	500	500				
# Schiphol	-350					
# GBA	-71					
# Amstelgroen	-650					
Tijdvakrapportage 2010	p.m.					
stand algemene reserve 31dec	26.641	22.696	23.446	23.446	22.696	21.946

Bijlage 2 overzicht investeringsfonds onderwijshuisvesting

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand inv.fonds prio's per 1jan	8.236	26.131	23.147	5.783	-8.861	1.106
Voeding						
# verkoop grond ziekenhuis	7.500					
# eenm. ruimte stelp. herverdeling 10	1.500					
# eenm. ruimte begrotingsaldo 2010	400					
# afwikk. kwaliteitsimpulsgelden wijken	650					
# bijdr. alg.res.syst.vastg.	7.972	945				
# bijdrage kwal.imp.tbv. Palet Noord		800				
# bijdr. best.res. voorz. WW	6.600					
# bijdrage uit algemene reserve	8.400	5.000				
# winstafdrachten "hard" 24.151	54	4.690	3.138		14.619	1.650
Besteding						
# 1e tranche (Nota Supplement 2010)						
* Panta Rhei (via stelp. IHP)	-4.364					
* Zetterij (via stelp. IHP)	-1.300					
* Palet Noord	-268	-4.043	-1.456	-491		
* Michiel de Ruyter	-2.906	-1.070				
* Orion	-2.723	-461				
* A'veen College	-1.870	-6.893	-7.493	-4.090		
# 2e tranche (Kadernota 2011)						
* 1e Montessori -2.963		-1.481	-1.482			
* Scholen Hortensialaan -7.369			-3.684	-3.685		
* Roelof Venema -5.557			-2.778	-2.779		
* Triangel/Eykman -6.592			-3.296	-3.296		
* Westwijzer -5.819					-2.909	-2.910
* Wending/Schakel -287					-143	-144
* ML King -3.851					-1.374	-1.375
* Piet Hein (*) 0						
	<u>-32.438</u>					
# projectkosten ROP -200		-200				
# tijd. maatr./ambt.kosten PIA -1.985	-648	-271	-313	-303	-226	-224
Stand inv.fonds prio's per 31dec	26.131	23.147	5.783	-8.861	1.106	-1.897

(*): Piet Hein (totale nieuwbouw circa 6 miljoen euro); in project Zone A9 wordt de problematiek met betrekking tot de oplossing (locatie(s) plus financiën) voor de Piet Hein meegenomen.

toelichting actuele stand frictiebudget

# vertrekpositie Nota Supplement	5.000	
# leerlingenvervoer rekening 2009	-100	
# tijdelijke maatregelen	-1.602	(waarv. 1.102 MLK; maatr. in kostenraming per school)
# peuterspeelzalen (5 psz à 225)	-1.125	(in kostenraming per school; grotendeels onrendabel; rest via huur)
# projectkosten ROP	-200	
# overige bijst. kostenramingen	<u>12</u>	
# nog resterende niet ingevulde stelpost	<u>1.985</u>	

Bijlage 3 Bestuursakkoord Rijk-VNG (aansluiting op Nota Supplement Begroting 2010).

Negatief bedrag is overschot; positief bedrag is tekort; bedragen x 1.000 euro

	2010	2011	2012	2013	2014	
Effecten Bestuursakkoord In Nota Supplement						
Geen reëel accres v.a. 2010	500	1.000	1.500	2.000		(*)
Nominale ondercompensatie	2.250	3.000	3.000	3.000		(*)
Aanpassen indexering	-/-1.000	-/-1.500	-/-1.500	-/-1.500		(*)
Totaal cf. Nota Supplement v.a. 2010	1.750	2.500	3.000	3.500	3.500	
Correctie voor jaarschijf 2010	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750	
Totaal cf. Nota Supplement v.a. 2011	0	750	1.250	1.750	1.750	
= Totaalregel Bestuursakkoord Rijk-VNG in Kadernota 2011						

(*):

Het effect Bestuursakkoord Rijk-VNG is in de Nota Supplement vertaald via deze drie regels.

In het overzicht in de Kadernota 2011 zijn deze drie regels samengevoegd tot één regel en opgenomen v.a. 2011.